

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
Лабораторія навчання української словесності у школах національних
меншин України та діаспори

Хорошковська О. Н., Повхан К. З.

***Експериментальний посібник
з навчання української граматики
(Буквар) для 2 класу ЗНЗ з
угорською мовою викладання***

І частина

Київ - 2013

АНОТАЦІЯ

Експериментальний посібник «Буквар» з навчання української грамоти має інноваційний характер. Він відповідає змісту нової навчальної програми. Особливістю посібника є те, що в ньому подано матеріал як для формування навичок читання, так і письма.

Посібник побудовано на основі врахування спільного і відмінностей у звуко-буквених системах угорської і української мов. Він спрямований як на використання можливостей позитивного переносу знань, засвоєних на уроках рідної мови, так і на запобігання негативного переносу, який виявляється у помилках на змішування букв.

Посібник складається з 2 частин. Матеріал розподілено на добукварний, букварний і післябукварний періоди.

Особливістю добукварного є те, що він присвячений: а) повторенню й активізації знань з лексики та мовленнєвих умінь; б) ознайомленню з номінативним значенням слова, його основною «роботою» - називати предмети, ознаки, дії; в) формуванню початкових умінь складати словосполучення, речення за малюнками і схемами; уявлень про звуки української мови, склад, наголос.

Умовні позначення:

– послухай

– зверни увагу

– прочитай

– запиши

– розкажи

– склади речення

– попрацюйте в парах

– домашнє завдання

Добукварний період

1. Добрий день, школо!

- Добрий день, діти!
- Ласкаво просимо до школи!

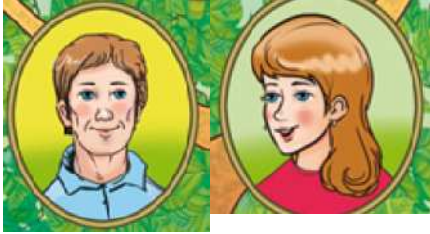
Що розповідає про себе учень (учениця)?

Зразок: Мене звать Я живу в Україні.
Я учень (учениця) другого класу.

2 – 3. Слово – назва предмета (/)

є – нема
у мене – у тебе (є)

Хто?

/

/

/

/

/

/

/

/

/

/

/

Назві слова – назви намальованих предметів.

Скажи, які з намальованих предметів є у тебе. (У мене є
У мене немає)

Запитайте одне одного і дайте відповіді за зразком:

– Хто є у тебе в родині?

– У мене є

Що?

у мене – у тебе (є)

Запитайте одне одного, що у кого є, а чого – нема.

Зразок:

– У мене є . . . , . . . , А в тебе?

– І в мене є . . . , . . . , (У мене немає . . . , . . . ,)

4 – 5. Слово – назва дії (//)

Що робить? Що роблять? Хто що робить (роблять)?

/ //

/ // /

/ //

/ //

/ //

/ //

/ //

Розкажи за малюнками і схемами, хто що робить (роблять).

Розглянь. Послухай

Алла квіти поливає,
Таня воду їй несе.
Лесик коника малює,
Сашко кубики везе.
Віка пісеньку співає,
Гриць складає
книжечки,
Оля ляльку одягає. . .
А пограйся з нами й ти!

/ // /

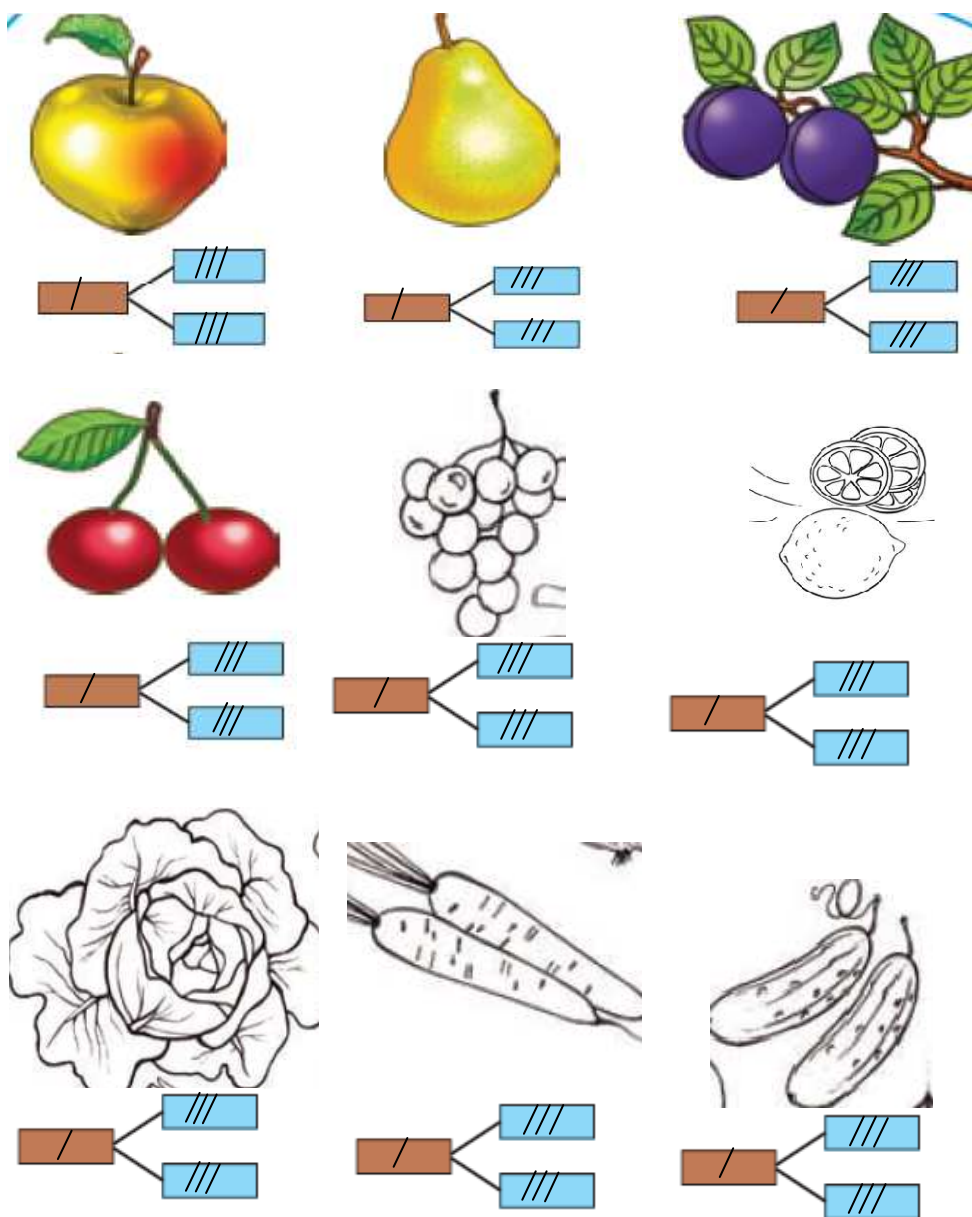
Промовляй за вчителем.

Я — пиш-у
читá-ю
Ми — пиш-емо
читá-ємо

Ти — пиш-еш
читá-єш
Ви — пиш-ете
читá-єте

Він — пиш-е
(вона) — читá-є
Вони — пиш-уть
читá-ють

6 – 7. Слово – назва ознаки ()
 Який? Яка? Яке? Які?

Запитайте одне одного, що яке за кольором, смаком, розміром.

Послухай і проговорюй за вчителем. На які ознаки предмета вказано? Спробуй за ознаками відгадати загадку.

**Соковіте, червоненьке,
 круглобоче, солоденьке.**

Хто який? (яка, яке)

/ /// , а / /// .

/ /// , а / /// .

Послухай, вивчи напам'ять, розкажи.

Наталія Забіла

Є в нас дівчинка Марінка,
зовсім крихітна дитинка.
І сестричка Галочка,
Галочка-стрибало́чка.
І руда́ вуса́та ки́ця –
на малюно́к подиві́ться.

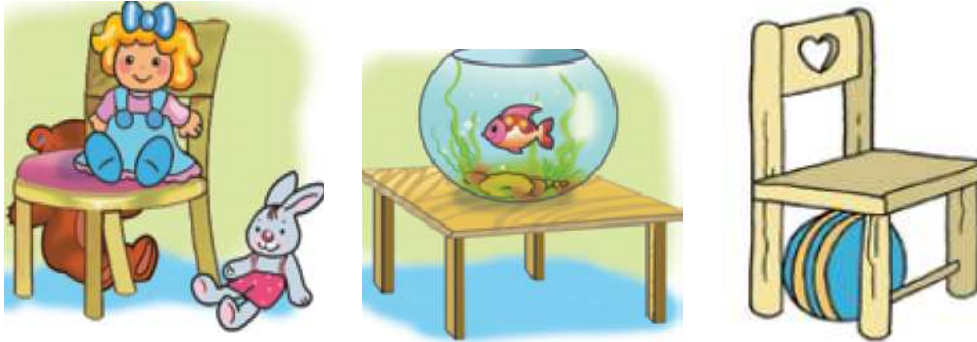

Дівчинка яка? А киця?

8 – 9. Слово для зв'язку слів ()

на, під, за, перед,
біля, в; і (та), а

Що де? Хто де? Що робить?

/ // / .

Розглянь малюнок. Розкажи, що де знаходиться.

Розглянь малюнок. Розкажи, що де знаходиться.

Склади речення за схемами і малюнком. Скільки речень вийшло?

/ // / . / // / .

Ліна Біленька

Я малюю. Ось хатінка,
над хатінкою хмарінка,
хризантеми біля хати
ще й барвіночок хрещатий.

А за хатою – садочок,
там травичка й холодочок.
В холодочку Харитінка
гάρну вишила хустинку.

□ / □ / □ .
□ / □ / □ / □ .

За першим і четвертим малюнками і поданими схемами
склади речення.

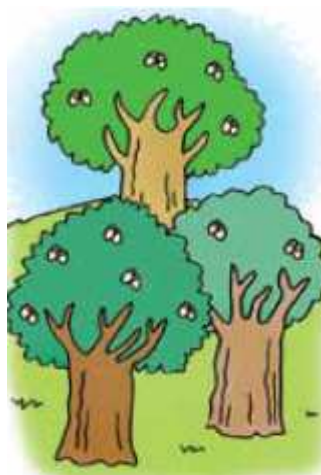
10 –11. Слово – назва кількості ()
Що тут? Скільки?

1, 2 .

Розкажи за малюнком і схемою, скільки чого.

Людмила Савчук

Посадив ведмідь в лісочку
шість берізок, три дубочки.
Рахувати сам не вмів
і зозулю попросив.

Почала вона літати,
почала вона кувати,
та не може полічити.
Ану ж ви допоможіть!

Скільки чого у кошику? А на столі?

Тамара Мельник

РАЗ ПРИЙШЛА ЗАЙЧИХА-МАМА...

Раз прийшла зайчиха-мама
із базару з козубками.
Принесла аж дві морквини,
дві хрумтіючі капустини,
дві цибулі, дві петрушки,
щоб зварить синочкам юшку.
Пораділи Куцоліпка,
Куцохвістик, Сірошліпка.
Почали кружлять, стрибати,
в козубку все рахувати:
– Морква – раз і морква – два,
три – капустки голова,
п'ять – петрушка, сім – цибуля...
Ой, не вийшло, щось забули!
Знову треба починати
все спочатку рахувати.

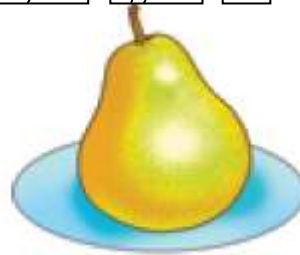
Які овочі принесла зайчиха? Допоможи зайчикам їх порахувати.

12-13. Додай слово – V

Склади речення за малюнками і схемами.

□	□	□	□	·	□	□	□	□	·
□	□	□	□	v	□	□	□	v	□

□	□	□	□	·	
□	□	□	□	v	□

□	□	□	·	
□	□	□	v	□

ЗОЛОТА ОСІНЬ

□ / // √ □ / .

□ / // √ □ / .

□ / // √ □ □ / .

□ □ □ □ √ □ □

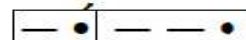
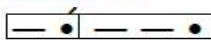
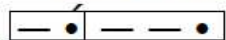
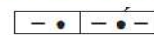
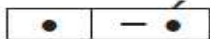
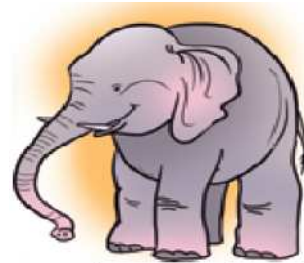
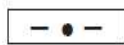
 Що яке? (яка? які?).

 Уяви, що це ти був (була) в лісі. Про що ти розкажеш мамі?

14 – 15. Звуки слова: голосні (magánhangzók) [•] і приголосні (mássalhangzók) [-].

Вимовляй за вчителем слова – назви малюнків. Назви звуки в словах. Які з них голосні, а які приголосні.

Назви звуки, які змінювалися або додавалися. Чи змінювалось значення слова від зміни звука?

Послухай. Вивчи напам'ять. Розкажи.

СКОРОМÓВКА

Летіла сова́, торохті́ла слова́:
– Чи сон це? Чи слон це?
А мо́же це со́нце?

Послухай. Промовляй за вчителем. Вивчи напам'ять рядки про яєчко та яблучко.

Марійка Підгір'янка

О-о-о –
яєчко одно́
знєсла кúрочка рябєнька,
знайшла́ дівчинка однєнька.

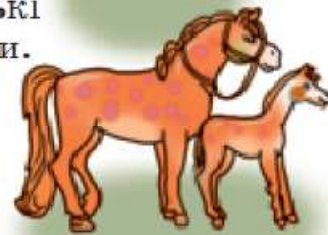
О-о-о –
яєчко одно́.

А-а-а –
а яблучка два,
два яблучка червонєнькі
несє донечка до нєньки.

А-а-а –
а яблучка два.

І-і-і –
лошачкі малі.
Є у них чоти́ри ніжки,
ко́ло во́за іду́ть пішки.

І-і-і –
лошачкі малі.

У-у-у,
пєсик на шнурку́,
цуценяток п'ять кудлатих
полягало біля хати.

У-у-у,
пєсик на шнурку́.

Е-е-е,
де ти ма́мо, де?
Нема́ ма́ми, пішла́ в по́ле,
там бур'я́н на ниві по́ле.

Е-е-е, ось вже ма́ма йде.

Яка звукова схема підходить до слів: курочка, песик.

— •	— • —

— •	— • —	— •

16. 17. Тверді (kemény) [-] і м'які (lágy) [=] приголосні (mássalhangzók) звуки

Вимов слова – назви малюнків. Якими звуками відрізняються слова першого і другого рядів.

- • -	= • -	- • =
- • -	= • -	= • -

Послухай. Назви слова, у яких є м'які приголосні звуки.

Леонід Куліш-Зіньків

Олівцями донечка
малювала сонечко.
Парасольку сонце має,
промінцем її тримає.

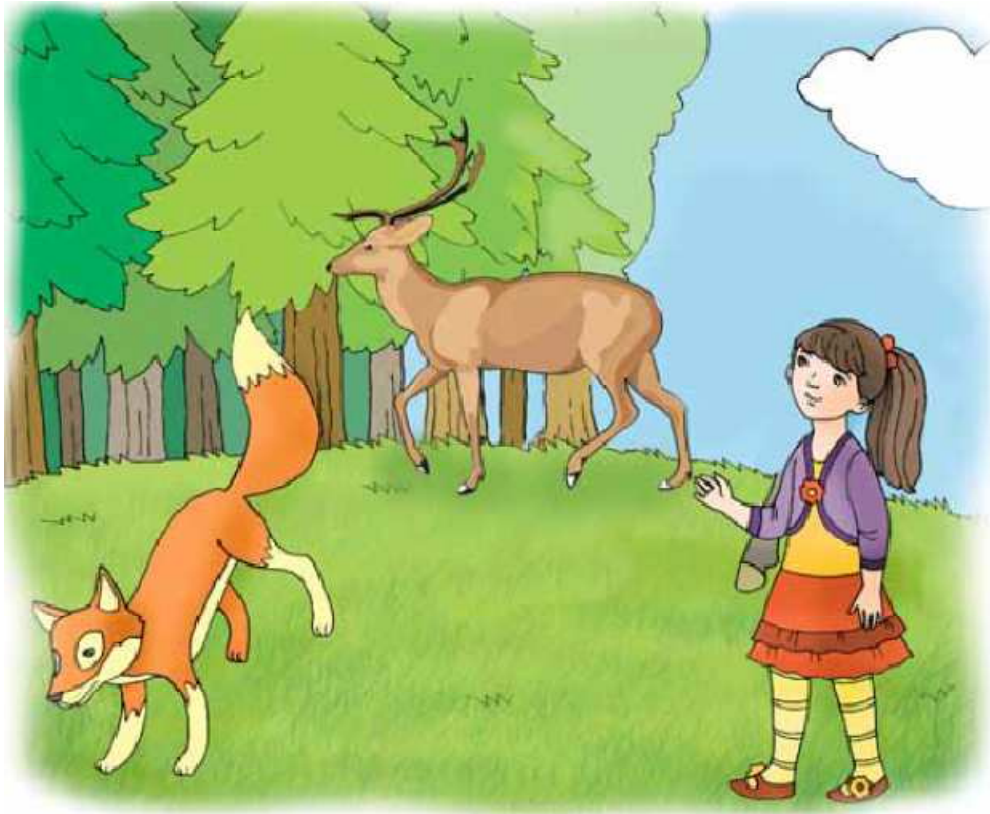

Слово *її* має таку звукову схему:

=	•

=	•

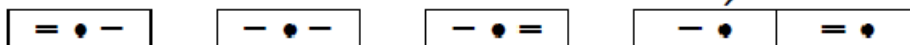
 .

Грицько Бойко

На узліссі
 довелось
 наполохать
 Лесі лось.
 Лось у ліс,
 а з лісу –
 лис.

Вивчи вірш напам'ять. Вимов слова *Леся*, *лось*, *лис*, *ліс*. Знайди звукову схему кожного з цих слів.

Склади два речення за змістом малюнка і схемами.

 -

 -

 -

 .

 -

 -

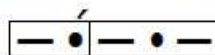
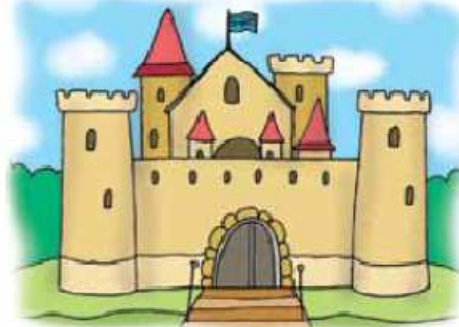
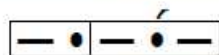
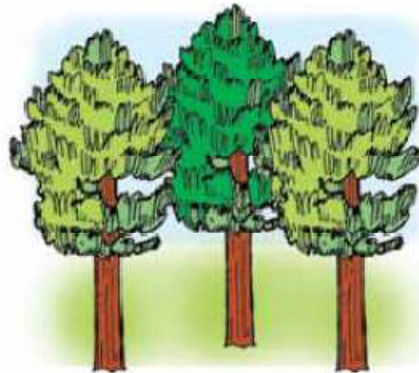
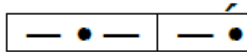
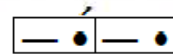
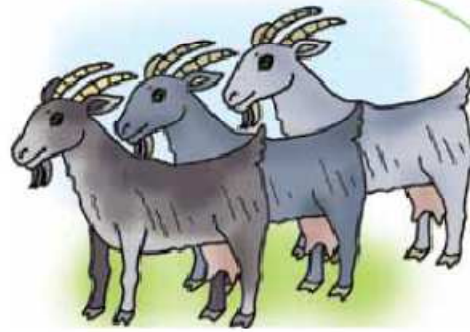
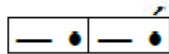
 -

 -

18. Склад. Наголос. (Szótag. Hangsúly)

 Вимов слова. На який склад (перший чи другий) падає наголос?

Послухай. Промовляй за вчителем.

Ліна Біленька

ВОРОНЯЧА СІМЕЙКА

Ворона варіла
вареники з сиром.

А воронята
учілись читати:

– Кра-сі-ва

кар-ті-на,

ква-со-ля,

кор-зі-на,

кар-туз,

кра-пе-лі-на,

кар-р, кар-р,

кар-топ-лі-на...

Всі хóром читали,

карлючки писали,

а потім

вареники з сиром

ковтали.

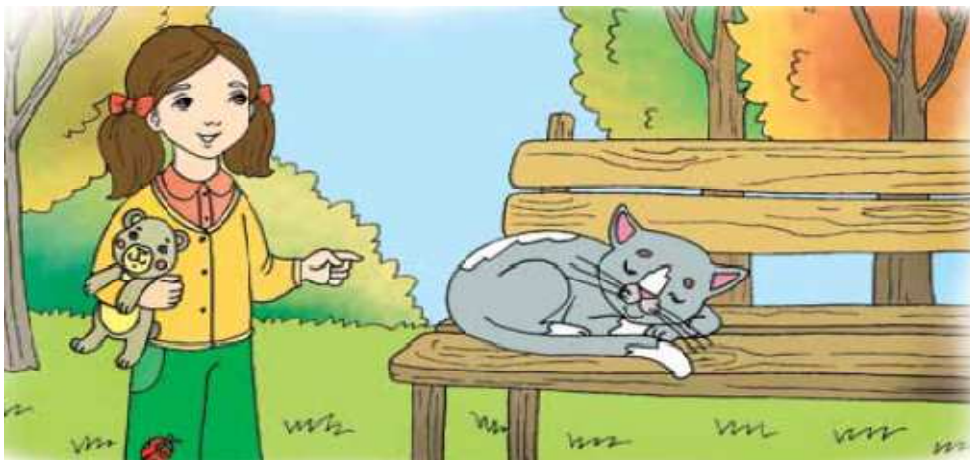
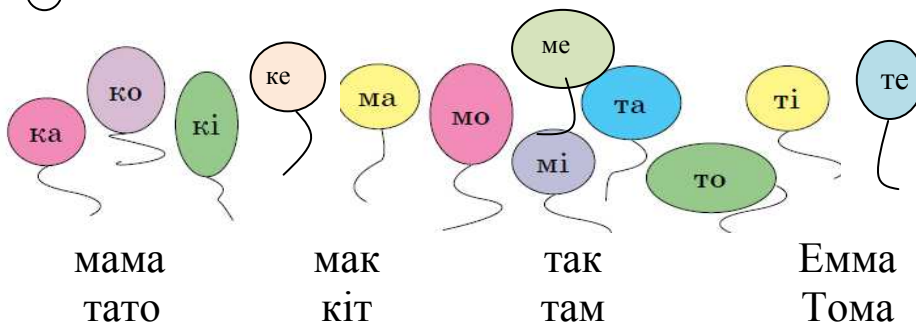

Які слова ти вимовляв(-ла) по складах? Скільки складів у словах *ворона*, *вареники*, *сир*?

Навчаємося читати й писати Букварний період

19. Букви Іі, Ее, Оо, Аа, Кк, Мм, Тт – звуки [і], [е], [о], [а], [к], [м], [т]

В угорській мові	В українській мові
Іі, Ее, Оо, Аа Кк, Мм, Тт	Іі, Ее, Оо, Аа Кк, Мм, Тт

Емма / / :

– Кім, то кіт Том?

– Так ЕММО, то кіт Том.

Τι Έε ! Οοο

! Α α

Κκ Κ !κ

κα, κι, κε, κο,

ακ, ικ, εκ, οκ

οκο

κακαο

κοκ

Κο-κο-κο!

 Κκ ικ, οκ

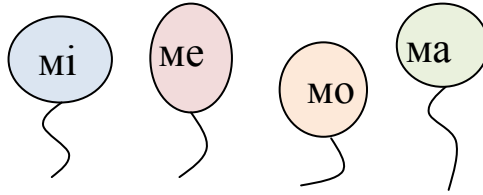
κοκ

οκο

κακαο

20. Буква Мм(ем) – звук [м]

В угорській мові	В українській мові
Mm <i>Mm</i>	Мм <i>Мм</i>
mák	мак

мак, мама, Мікі, Кім, Тома, Томі, кома(,)

Томка :
– Мамо! То мак?
– Так, Томко. То мак, – мама.
– Мак , .

Мм !м

ма, мі, ме, мо,

ам, ім, ем, ом

мама

мак, кома

Емма

Мікі

 мама

мак

Емма

Мікі

М м

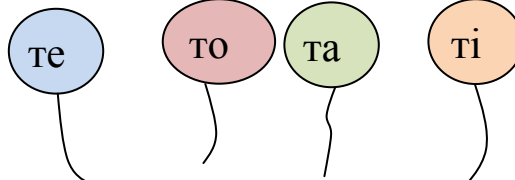
Мама

Кім

кома

21. Буква Тт (те) – звуки [т], [т']

В угорській мові		В українській мові	
Tt	<i>Tt</i>	Тт	<i>Тт</i>
Tomí		–	Тоm

Том
Тім

там
тітка

То́мі
То́ма

то
та́то

То тато Томі.

То мама Емма.

То тітка Тома.

Томі :

- Ма́мо!
- Ма́ма там!
- А та́то?
- І та́то там.

! П м

П П П

Мама і Мим

Мимка Мама

! м - т

мак - так

мама тато

То мама Емма, а то

тато Папа.

М мимка

Папа мимка Мама.

22. Буква Тт (те) – звуки [т], [т'] (продовження)

То кіт Том. А то / Тім. Том і Тім / .

Тато і тітка Тома // так[=]і.

Мама // то[-]т. Кіт Том // то[-]т.

Послухайте, промовляйте за вчителем. Вивчіть напам'ять.

Тік – так! Тік – так!
А з місця – ніяк.

Там тато Тамі, а там
мама Тімеа.

Що кіт Тамі.

-Що мак?

-Так, мак.

то

так

там

Томі

Тімеа

То тітка Тімеа.

мама

тато

То мама, а то тато.

23. Буква Дд (де) – звуки [д], [д']

В угорській мові	В українській мові
Dd Dd kód, komód	Дд Dg код, КОМОД

ді́д
дідо́к

ді́м
домо́к

Ді́ма
да́ма

Ді́к
А́да

То ді́д Ада́м

То да́ма

А то – А́да

- Ма́мо! Де ді́м ді́да Ада́ма?
- Ді́м ді́да там.
- А де ді́м ті́тк[•] Ка́ті?
- Там, де і ді́м ді́да Ада́ма.
- Іде́мо до ді́да?
- Так. Іде́мо.

D d do, da, di

ad, od, id, ed

dim

dig

Ada

Dik

Там дим дига Адама.

Ада иде до дига.

D d

dim

dig

med

ide

 Дік

Ада

То дід Адам.

24. Буква Дд (де) – звуки [д], [д'](продовження)

тато	да́ма	Дік	А́дам	дам
мама	да́та	дім	дід	там

То / . Там дід Ада́м, / Емма, та́то
Кім, ма́ма То́ма і ті́тка А́да. Діт[•] – Тіме́а і Мі́кі. А то
кіт Том та / Дік.

Послухай. Промовляй за вчителем. Вивчи
напам'ять.

– О́дуде, о́дуде!
Де твій дім бу́де?
– У ліску, на дубі
Дім мій, ді́тки, бу́де.

Що Дік, а то дім Діка.

 Дім діда Адама там.

Та дама – тітка Тома.

– Дімо, де Ада?

– Ада там, де дід Адам.

 Мама іде до діда Адама.

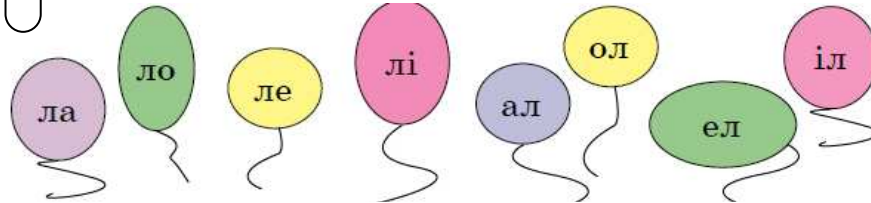
 Дік

дама

дім

25. Буква Лл (ел) – звуки [л], [л']

В угорській мові	В українській мові
Ll Ll lakk	Лл л л лак

лак літо Лада лелека
лід літак Ліда Лоліта

ЛОТО

лелека

літак

МОЛОКО

МОЛОТОК

КОЛО[–]ОК

  Послухай. Промовляй за вчителем. Вивчи напам'ять.

– Лелéки! Лелéки!
Куди ви літали?
– Далéко, за мóре, –
лелéки сказали.

Л л

Л Л Л л

л

ли

ло

ла

ле

ал

ал

ил

ел

лото

літо

лак - так - лак

лелека

літак

МОЛОКО

МОЛОТОК

ла

лі

ло

Лідо, то лелека?

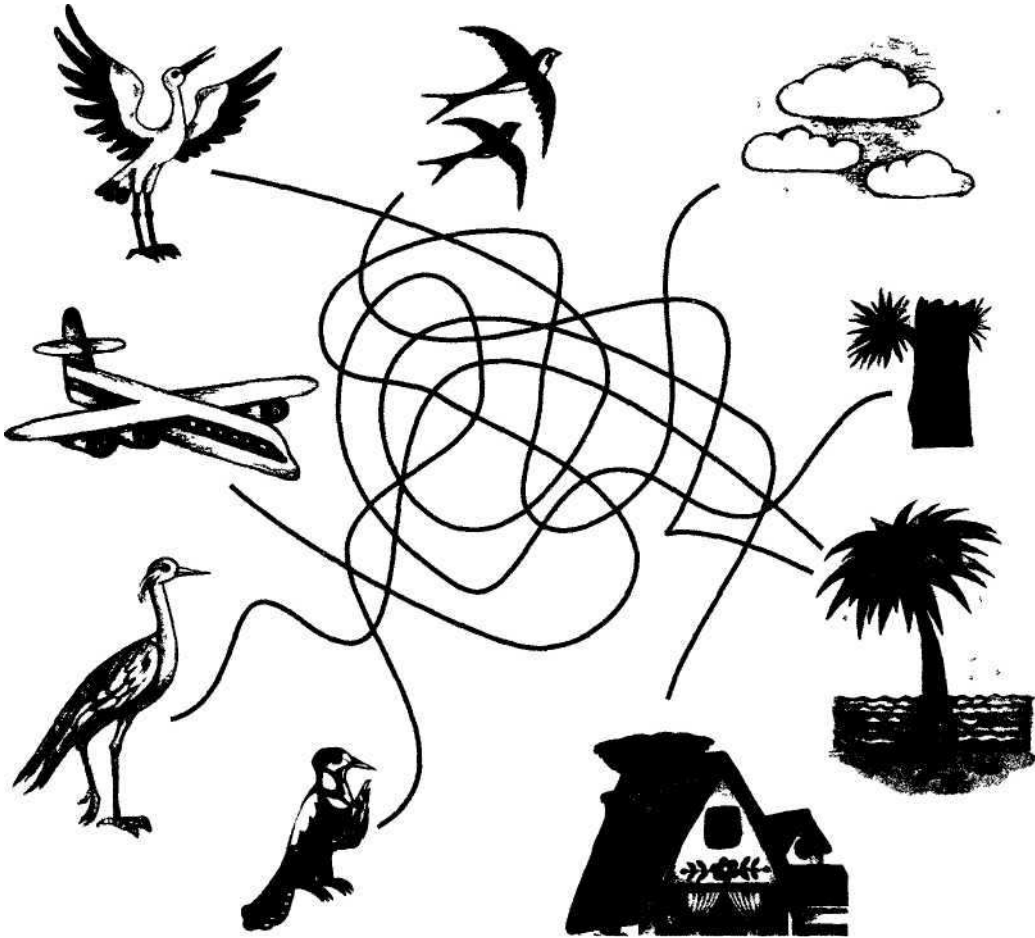
Так, лелека.

26. Буква Лл (ел) – звуки [л], [л'](продовження)

лото	лелека	молоко	Лада
літо	далеко	літак	Ліда

Розглянь малюнки і розкажи хто куди летить:
один(а) запитує, інший(а) – відповідає.

Дім. Там – лелéка.

Ліда // :

– Лелéко, лелéко, до літа далéко?

– Кле-кле-кле-ко! , – клекотіла лелéка.

– Так, до літа далéко, – ка[-]ála Ліда.

Мада Мада
Мама дала Маді молока.

лелека

далеко

— Лелеко, до літа далеко?

— Так, до літа далеко.

лак

літак

Там лелека.

Лідо! То лелека?

Так, лелека.

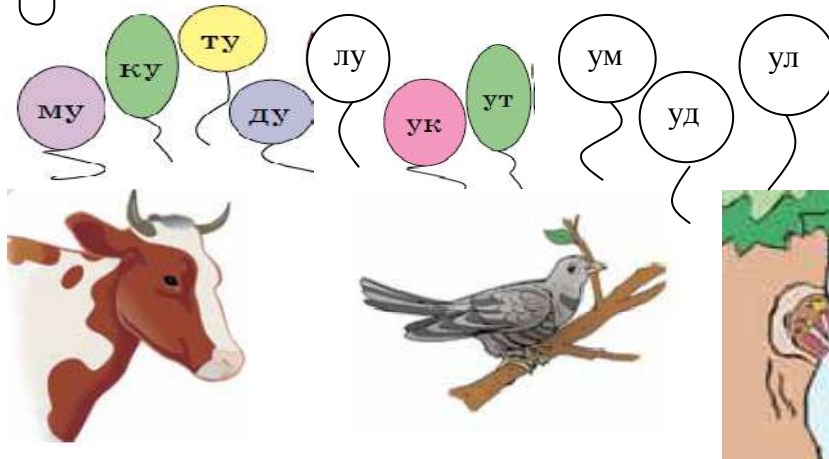
27. Буква Уу – звук [y]

В угорській мові

Uu Uu
Tuk - tuk!

В українській мові

Уу Уу
Тук - тук!

– Му - у - у!
– Молока́ кому́?

Ку - ку!
Ку - ку!

Тук - тук!
Тук - тук!

Дід Демко, тато і Томі у лі[=]і.

У лі[=]і тут і там: “Тук - тук! Тук - тук!”. “Ку-ку, ку - ку!”

– Та́-а-ату-у! Ді-і-і-ду-у! Де та́то? – Томі.

– Ту-ут!

– Та́ту, діду, іде́мо додо́му?

– Іде́мо.

у у / у у у у у
Уи Уд Ук
ум оу уу
Одуде!
кут-куток
У літаку від Делко і
Лада.

Кім Плау у кутку.

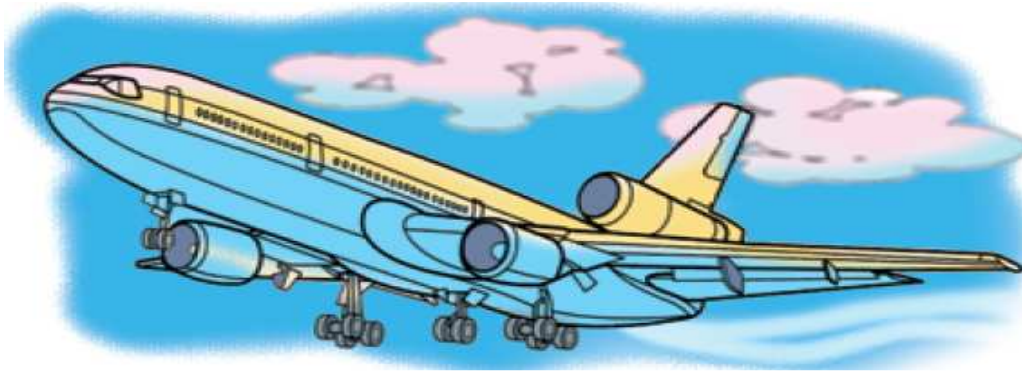
 у у / уу ду
Тук-тук! Ку-ку!

28. Буква Уу – звук [у] (продовження)

ді́д	та́то	ту́т	ду́мка
ді́ду	та́ту	лу́к	ду́дка

МІКІ І ДУДКА

У Мікі дудка. Ту дудку дід Демко. Мікі
у дудку. А дудка: «Ду-ду! Ду-ду!». Отака дудка у
Мікі.

ДОДО́МУ

У літаку́ дід Демко́, Лі́да та Ла́да.
– Ді́ду Демку́! Лет[•]мо́ додо́му?
– Так, додо́му! Там та́то і ма́ма.

Послухай. Промовляй за вчителем. Вивчи напам'ять.

Ліна Біленька

У - у - у! – гуде вітрісько,
Завиває: – У - у - у!
Холоді вже близько:
У - у - у! – несú зиму - у - у - у!

Який звук ти промовляв(-ла) протяжно? Знайди букву, якою він позначається.

Му-у-у!

Му-у-у! Малока каму?

Діду Делку! Ідемо
додому?

- Так, лідо, ідемо додому.

Тату, а де кіт Том?

Кіт Том у кутку.

То одуд. У одуда дудка.

и ти ми

ки ми ти ди

иж ид им ит

дїм - дим

кїт - кит

Микола

Мила

Там дїти.

ИМ

ТИ

КИТ

и

ми

ти

Мим, мим, дїти.

МИЛО

МИТИ

30. Буква и – звук [и] (продовження)

ді - ди дім кит м'їло лі́ки
лі - ли дим кити мїлїти лїти

МИЛА І ЛІДА

Мила мила милом. А Ліда мила . Мила [-]амілила милом і кота Тома. Але кіт Том утік.

Послухай. Знайди слова, які можеш прочитати.

Анатолій Камінчук

КИТ І КІТ

Ри́ба кит живі́ у мо́рі,
Кіт – у ха́ті та комо́рі,
Кит у мо́рі спить вночі́,
Кіт но́чує на печі́.
Хоч не дру́жать кит і кіт,
Кит ко́ту сказа́в:
– Приві́т!

Прочитай.

Ліда лила молоко котику.
Димок іде до молока.

Куди іде Микалка?

Микалка іде до тітки
Ліди.

Що котики.

КІТ-КОТИ

КИТ-КИТИ

Мила дала котику молока.

- Мила мила котика?

- Так, мила милом.

31. Буква Зз (зе) – Звуки [з], [з']

В угорській мові		В українській мові	
Zz	Zz	Зз	Зз
Zita, kozák	–	Зіта, козак	

за	зо	зе	зі	зи	зу	оз	аз	ез	із	из	уз

коза	лоза	козак	казка
кози	лози	козаки	казки

- Златко, а де кози?
- Кози коло замку.
- А де мала кізка Лізка?
- І кізка Лізка там.
- Де, там?
- Коло замку.

  Послухай. Промовляй за вчителем. Вивчи напам'ять.

Запита́в у Зі́ни Глі́б:

– Зві́дкіля́ береться́ хлі́б?

Розвела́ рука́ми Зі́на:

– Зві́дкіля́ ж? – Із магази́ну.

Зз з з з з з з з з

аз оз зм зе

зл зр зр

коза лоза

казка зима

Зіта Ліза

 замок КОЗИ

 з з

зима

Злата

Коза Лізка мала.

32. Буква Зз (зе) – Звуки [з], [з'](продовження)

коза́	зима́	ка́зка	коза́к
ко́зи	зи́ми	каза́ти	козаки́

Прочитай додаючи слова і звуки.

Ми мали козу Лізу. Коза Ліза
мала молоко і мале козе[=а].

Мале козе[=а] молоко.

І ми молоко.

Послухай. Промовляй за вчителем. Знайди слова, які можеш прочитати.

ЖАРТІВЛИВА ГРА

(з народного)

- А ти кози пас?
- Пас.
- А були морози?
- Були.
- А брав вовк кози?
- Брав.
- А як коза мекала?
- Ме - е. Не бери мене – е!

Послухай. Промовляй за вчителем. Вивчи напам'ять.

Ліна Біленька

На базарі гарбузи
приміряли картузи,
а найменшенький гарбузик
вже купив собі картузик.

замок

зима

- Зіто, а де кізка Лізка?

- Кізка Лізка коло замку.

Ліза

Злата

замок

лоза

- Златко, кози коло лози!

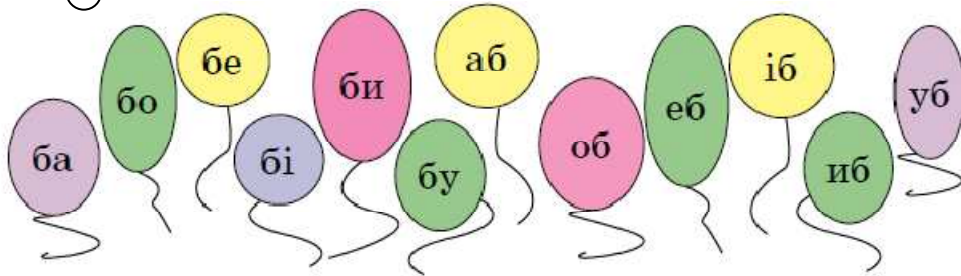

- Зіто, де кози?

- За замком.

33. Буква Бб (бе) – звук[б]

В угорській мові		В українській мові	
Vb	Vb	Бб	Бб
bükk	–	бук	

бік біб білка бузок
 бик бук булка букет

булки

бублики

бато[-]и

ДІТИ І БІЛКА

Коло дуба діти – Беата і Ліда. Там білка.

Діти кликали:

– Білко! Білко! Зла[з']. Дамо тобі бублик.

👂 Послухайте. Навчіться вимовляти чітко і швидко.

Скоромовка

Бабин біб, зацвів у дощ.

Буде бабі біб на борщ.

Бб БББ

Д дд ди да

Беама Биш

дада дид

дука дудук

Како гуда дика.

У даду доду.

 баба биб

 Бб ад од

дузок одиг

У Беаши дукет.

34. Буква Бб (бе) – звук[б] (продовження)

біб зуб білка білет ба́за
боби зуби ба́лка балет ба́ба

ОБІД БО́БИКУ

Бо́бик ко́ло бу́дки без обі́ду, бо та́то і ма́ма
з до́му. А тут Ла́да:

– Бо́бику, де ти? Дам то́бі обі́дати.

Бо́бик і́де до Ла́ди. Бо́бику Ла́да да́ла обі́дати.

Послухай. Промовляй за вчителем. Вивчи напам'ять.

Наталя Забіла

Будинок білий біля річки,
З балконами на кожен бік,
Будують братик і сестричка,
Бо в них і батько будівник.

did - dodu

Мо Бодик.

*Бодик као будки без
одіду.*

бік-бик

біб

Бім

Бобик

до іде Бім будки.

Бодіку! Іди, одід!

Бобик буде обідати коло будки.

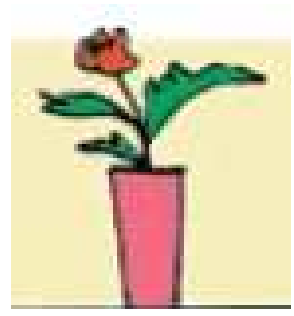
35. Буква Вв (ве) – звук [в]

В угорській мові	В українській мові
Vv Vv vatta, váza	Вв В в вата, ваза

ва во ве ві ви ву а в ов є в і в ув
бити – вити бики – вовки база – ваза бузок – візок

Букет квітів.

У вазі квітка.

ві[-]ок

Прочитай.

віз віл вода квітка
 возик волик ваза квіти

Прочитай, додаючи потрібні звуки і слово.

ВЛІТКУ В ЛУЗІ

Влітку в лузі квітлі квіти, літали метелики. У лузі були діти. Вадім і Віта ловили метеликів. Віта [-]лелá . Вé[-]ело в лузі влітку.

B b bi ab by

batna bobk Bima

! Бб-Вв

bumu - vumu

voda baza

Bima Vadum

У бази квіти.

 ВІЗ – ВОЗИК

ВІЛ – ВОЛИК

 B b vq vl

Vadum i Bima lovum
metelkiv.

36. Буква Вв (ве) – звук [в] (продовження)

вода́	кві́ти	водово́з	виде́лка
звук	ва́за	водола́з	вудка́

ОТО ЗЛОВИЛИ!

Віталік і Віка ловили вудками . Віталік зловив велику . А Віка зловила .

Ото було ве[-]јело!

Послухай. Промовляй за вчителем. Вивчи напам'ять.

Ліна Біленька

ВА́ЗА ВІ́ЛІЗЛА НА ВІ́З

Ва́за ві́лізла на ві́з,
вазу́ й во́за во́лик ві́з.
Ва́за злі́зла по до́рoзі,
ві́ліз во́лик сам на ві́з,
во́зик во́лика по́віз.

У Віталіка вудка.

звук - звуки

виделка

вудка

Вадим зловив метелика.

маму Віка вітала
квітами.

Влітку в лузі літали
метелики.

ваза

звук

вода

37. Буква Хх (ха) – звук [х]

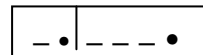
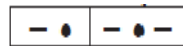
В угорській мові	В українській мові
–	Хх хх

Клоу[-]и // :

Хо - хо - хо! Ха - ха - ха! Хе - хе - хе! Хі - хі - хі!

Ох! Ах! Ех! Ух!

Послухай скоромовку. Промовляй за вчителем чітко й швидко. Вивчи напам'ять.

Крича́в Архі́п,
Архі́п охри́п.

Не тре́ба Архі́пу
Крича́ти до хри́пу.

X x

X X X

x

x x x

ox

xa

xo

yx

ix

Хама

что

хлеб

хлеб

У дига Хама велика

хата.

Xx

ox-xo

хама

хава

По хата, а то гас.

38. Буква Хх (ха) – звук [х] (продовження)

Хома холод ходити хобот хліб
халат холодок хотіти хвіст халва

ДІД ХОМА І КІТ ХОМКА

Дід Хома збудував велику хату. Коло хати де[-]єва і квіти. Тут бузок і . Влітку коло хати зеле[-]ю.

До хати іде дід Хома. За дідом іде кіт Хомка. Дід Хома котика .

Послухай. Знайди слова, які можеш прочитати.

Анатолій Камінчук

ХОМКА

Хомка, Хомка, хом'ячок,
Посмугований бочок.
Хомка рано устає,
Чистить лапки, воду п'є,
Прибирає гарно хатку.
І виходить на зарядку.
Раз, два, три, чотири, п'ять
Хомка хоче дужим стать.

У хліву коза.

Коло хати кіт.

ХОДИТИ

ХОТИТИ

Коло хати дід Хома і кіт.

хата То Хами гід.

До хати іде гід Хома.

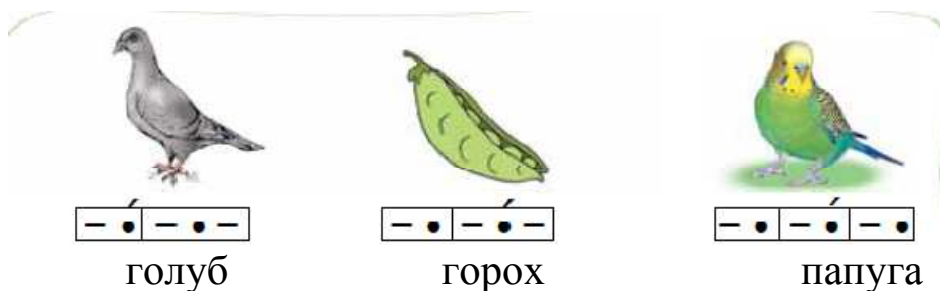
кіт За іде гідом Хома.

Хомка

хліб

39. Буква Гг (ге) – звук [г]

В угорській мові	В українській мові
Hh Hh	Гг Гг
Heléna	Гелéна

го́луб га́лка го́лка Гнат
голу́бка гі́лка го́лод Гліб

ГЛІБ І ГОЛУБИ

У Гната і Галі голуби – голуб і голубка. Гнат гукав голубів:

– Гулі, гулі!

Голуби злітали з даху хати . А галки злітали з гілок. Во[-]и літали □ головами Гната і Галі. Діти годували і голубів, і галок.

Послухай. Промовляй за вчителем чітко і швидко. Вивчи напам'ять.

Грицько Бойко

Гуси, гуси, гусенята.
Гусенят багато в Гната.
– Гей, гиля! – Гнатко гукá,
Відганяє гусака.

Г г га-га

го-го ге-ге гу-гу

галиб галка

галка галка

У Гіда галиб.

Гід галка галиб.

 газ

луг

голуб

галка

 Г г ии ии

Дити годували галиб.

40. Букви Гг – Хх, звуки [г] – [х]

Розрізняй! [х] – хліб, [г] – Гліб, [к] – Клава

га – ха, го – хо, гі – хі, ге – хе, гу – ху

ха́та	хо́лод	хлі́б	гла́дко	хто
Ага́та	го́лод	глі́д	кла́дка	Клим

ВЗІМКУ

Зима́. Взі́мку хо́лод[–]о і го́лод[–]о . Глі́б і Клава з[–]обі́ли . Діти́ годували к[–]і́хтами хлі́ба. леті́ли до Глі́ба і Клави, бо бу́ли голо́д[=]і.

Послухай. Промовляй за вчителем. Вивчи напам'ять

Анатолій Камінчук

Я ладна́ю годі́внички
Для горо́бчика й сині́чки,
Для ма́ло́го снігу́рця
Крихт на́сіплю і пшо́нця.

Галуцькі летіли до Гали.

! [x]-[г] хата-галка

холод - галод

 голуб - голубка

Гліб

багато

голова

хліб - глід

 летіли до Галуцькі Гліба.

 Каю Гали багато галок.

 гладко

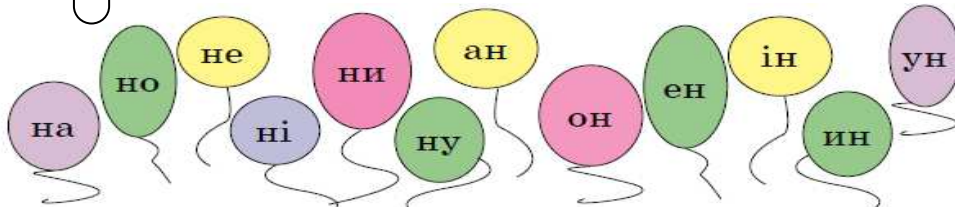
кладка

Клим

Гліб

41. Буква Нн (ен) – звуки [н], [н']

В угорській мові		В українській мові	
Nn	Nn	Нн	Нн
Пона	–	Ілона	

ЛИМОН
ЛИМОНИ

НИТКА
НИТКИ

НИЗКА
НИЗКИ

КАЛИНА
МАЛИНА

калина

малина

ЛИМОН

КОМУ ЛИМОНИ І
КВІТИ?
– Ніно, лимони нам?
– Ні, не нам.
– Мені?
– Ні, не тобі, а мамі.
– А квіти?
– І квіти мамі.
– А мені?
– Тобі манда[–]їни.

Розіграй розмову братика і сестрички.

Н !н нннн

на но ні не

ан ун он ин

нитка низка

мамина каміна

Антон Ніна

У Ніни мимоні.

Ліна

Зіна

Тіна

Н н но он

-Като, де Ліона?

-Ліона вдома.

42. Буква Нн (ен) – звуки [н], [н'] (продовження)

Він /
 //

Вона /
 //

Вони /
 //

Воно /
 //

Вони /
 //

Вони /
 //

Прочитай, додаючи звуки.

Зима́. Анто́н іде до Оленки і Ніни:

– Оленко, Ніно! Ходімо на ковзанку!

– Ходімо, – казали Оленка і Ніна. - Але ми ві[з'] мемо [-]анки.

Діти ката́ли[=а] на ковзанах і [-]анках. Було ве[-]ело!

Гнат і Ніна – онуки діда
Данила.

канікули

Антон іде на ковзанку.

 – Оленко, малина мені?

– Ні, не тобі, а мамі.

 Ковзанку Гнат на іде.

 Ковзанка. Там діти. І Бім з ними.

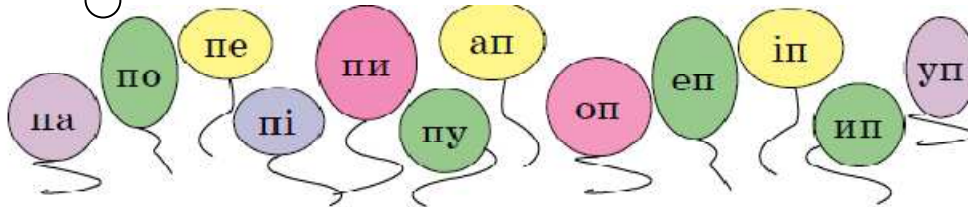
Тіна

Ната

Олена

43. Буква Пп (пе) – звук [п]

В угорській мові	В українській мові
Рр	Пп
<i>Rr</i>	<i>Пп</i>
ráva, lámpa	пава, лампа

ли
ла

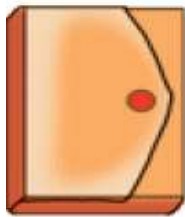
пка

пал
пап

ка

лам
ма

па

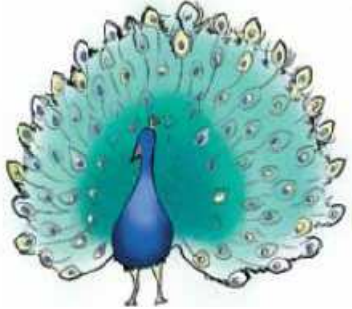
папка

пенал

пакет

пава

півник

папуга

Прочитайте спочатку повільно, а потім швидше і швидше.

Ми плакали - не плакали
Нам плакати нема коли.

П п П П П

! п, н пі-ні

оп-он

Павло, Пилип

папка, печал

лапка, лапка

Поліна паливала квіти.

 папуга У вдома Павлика.

 П п пи оп

липка

лапка

Поліна

Пилип

44. Буква Пп (пе) – звук [п] (продовження)

По́ліна	поливáти	лі́пка	за́пах
Пили́пко	подава́ти	ла́пка	па́хнути

ПАПУГА

У Поліни вдома був папу́га Боб. Папу́га клі́кав:

– Поліно, Поліно!

Поліна пита́ла:

– Бо́бе, да́ти тобі́ пі́ти?

Папу́га відпові́дав:

– Так! Пі́ти, пі́ти!

Розіграйте розмову дівчинки і папуги.

Прочитай, додаючи звуки і слово.

ПИЛИ́ПКО І ЛІ́ПКА

Дід Павло́ і Пили́пко по[-]ади́ли лі́пку. Пили́пко полива́в лі́пку. Мину́ло кі[л']ка [-]о́ків. Молода́ лі́пка за[=]віла́. Навко́ло запа́хло ме́дом. То кві́ти лі́пки так па́хли. Над кві́тами літа́ли . Вони́ зби[-]а́ли мед.

Дід Павло́ хвали́в Пили́пка, бо він не забува́в полива́ти лі́пку.

запах

пахнути

лити

поливати

 липка

лапка

папка

пенал

Квіти липки пахли медом.

 липку Цилипко молоду поливав.

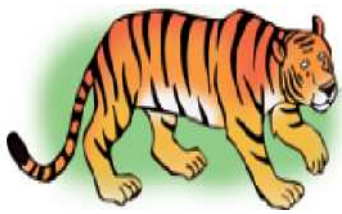
 Дід Павло хвалив
Цилипка.

 молока Поліна пакет купила.

45. Буква Pp (ep) – звуки [p] [p']

В угорській мові	В українській мові
Rr Rr rák, park	Pp Pp рак, парк

<pre> a / \ p k \ / i </pre>	<pre> i / \ p ka \ / u </pre>	рука́ ру́ки руки́	брат брати́ брати́

тигр

зебра

зубр

У ЗООПАРКУ

Ігор і Пётрик були в зоопарку. Там багато диких тварин.

– Пётрику! Он мавпи. Пидемо до них?

– Потім. Он там зебри і зубри. Ходимо до них

– Ні! Трохи далі – леви і тигри. Отó звірі! Ігоре, ідемо до них!

– Добре. Ідемо.

Розіграйте в особах розмову хлопчиків.

!Тр ТТТ рі ор

То Ту Ті

рак риба

рука ріка

Таман Тога

У зоопарку дикі тварини.

Там зебри і зубри.

 Тр рік

Таман і Петрик у
зоопарку.

46. Буква Рр (ер) – звуки [р] [р'] (продовження)

 Прочитай.

ІМЕНИНИ У ДРУЗІВ

У вівторок ми вітали Марінку, Ромánка та Дарінку з днем уродін. Казáли добрі слова, дарувáли подару́нки. Маріні – "Казкі", Ромánкові – корáбчик, а Даріні – золоті рíбки. Діти радíли подару́нкам.

Розглянь малюнки і розкажи, хто які подарунки одержав.

 Прочитайте слова. Утворіть із них речення.

Ми

Ви

Вони

привітали (кого?)

Маринка

Романко

Даринка

  Послухай скоромовку. Прочитай повільно, а потім швидше і швидше. Вивчи скоромовку напам'ять.

Кинув кріп Прокіп в окріп
Окрім кропу кипів короп в окропі.

Маринку вітали друзі.

подарунок
дарувати

 Дарина

Вероніка

Діти раділи подарункам.

 годували і Марта тварин Роман.

 Діти вітали друзів.

радіо

робот

47. З Новим роком!

Послухай. Вивчи напам'ять. Розкажи.

ДІД МОРОЗ

Через гóри, через по́ле
Дід Морóз іде до шкóли.
Діткам він несе ялі́нку
і з цукéрками торбінку,
золоту іскрі́сту зі́рку,
щоб прикраси́ти ялі́нку.
Ще й по то́рбі щáстя й смі́ху
всім школя́рикам на вті́ху.

Запитайте одне одного, хто прийшов на свято, і дайте відповіді.

Вивчи вірш напам'ять.

Наталія Забіла

За вікном летять сніжинки
і сідують на вікні,
ми танцюєм круг ялинки
і співаємо пісні.

Пригадай і назви букви.

Лл

Нн

Пп

Уу

и

Рр

Вв

Бб

